

Johan Zielstra in het Marinemuseum in Leningrad met twee schilderijen van Lodewijk van Heiden, alias Berend Botje. FOTO: DWAN

ACHTERGROND

Film over Drentse zeeheld is bijna klaar

Op een haar na is de documentaire over Lodewijk van Heiden, de Drentse Michiel de Ruyter, klaar. De trailer is al te zien via dvh.nl/berendbotje.

HILBRAND POLMAN

Johan Zielstra heeft het afgelopen jaar gereisd in de voetsporen van zijn held Lodewijk van Heiden, beter bekend als Berend Botje. Het voerde hem van Laarwoud in Zuidlaren naar de Gevangendoor in Den Haag, naar Sint Petersburg, vervolgens naar Tallinn en Fort Sveaborg bij Helsinki.

De documentaire heet *De voorzichtigheid regeert! Louis van Heiden, admiraal in Russische dienst*. Zielstra maakte de film over de enige Drentse zeeheld in opdracht van het Drents Archief en het Nederland-Rusland Centrum van de universiteit in Groningen, samen met cameraman Ronald Pras. Gijs van Veldhuizen deed de muziek en Kim Tammlau maakte animaties.

De officiële presentatie van de documentaire, een productie van Chronoscoop Film, is op 6 septem-

'Grieken kennen hem nog, alleen denken ze dat hij een Rus was'

ber. In elk geval RTV Drenthe zal hem op een nog nader te bepalen tijdstip uitzenden. Zielstra hoopt ook nog landelijke omroepen te interesseren voor de film, die zo'n 30 minuten duurt.

Zielstra is geschiedenisleraar aan Quintus van het Dr. Nassau College in Assen. Eigenlijk heeft hij zichzelf een aanschouwelijke geschiedenisles gegeven. Want wat vind je nog terug van een man die pakweg twee eeuwen geleden heeft geleefd?

Van Heiden (1772-1850) ontvluchtte Nederland na het revolutiejaar

1795, toen de Fransen hier stadhouder Willem V verjoegen en diens medestander Van Heiden korte tijd opgesloten is geweest. Hij maakte carrière bij de Russische marine en schopte het tot admiraal. Hij kwam zo in contact met het hof van de Russische tsaar in Sint Petersburg.

Het is even graven, maar na twee eeuwen is er nog best wat van onze Drentse zeeheld terug te vinden, ontdekte Zielstra. „In het marine-archief in Sint Petersburg vonden we niet zo veel, waarschijnlijk is er tijdens de Sovjetperiode veel verwijderd van buitenlandse officieren. Maar in de krochten van het Marinemuseum vonden we toch nog twee schilderijen.”

Van Sint Petersburg ging de filmploeg met de bus naar Tallinn, waar Van Heiden de laatste vijftien jaar van zijn leven heeft gewoond. „Daar vandaan voeren we naar Helsinki. Toen we de stad naderden, doemden

de contouren op van Fort Sveaborg waar Van Heiden commandant is geweest. Dat ligt op een van de eilanden voor Helsinki.”

Deze reis was in mei 2016. Op 20 oktober, was de filmploeg in Pylos, Griekenland, bij de herdenking van de slag om Navarino in 1827, toen Van Heiden de Turken een zware nederlaag toebracht en daarmee de Grieken onafhankelijkheid bezorgde. „De Grieken kennen Van Heiden nog goed, alleen denken ze dat hij een Rus was.”

De resultaten van de zwerftocht over de Europese zeeën zijn te zien in de documentaire. Vermeldenswaardig is dat museumdocent Bert Rossing daarin te zien is als Lodewijk van Heiden. „Hij lijkt wel op Lodewijk van Heiden”, vertelt Zielstra. „Het was wel telkens mooi weer toen we de opnamen maakten. Bert heeft het wel erg warm gehad in zijn marineuniform.”